

II.

Izjava.

Reprezentanca Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani izjavlja, da ni »Trboveljska premogokopna družba« udeležena pri »Nakupovalni zadrugi« odnosno pri »Zadružni banki« s pet milijoni kron deležnega kapitala.

Res pa je, da ima »Trboveljska premogokopna družba« pri »Nakupovalni zadrugi« za vsa svoja podjetja v Sloveniji za K 118.000 deležev, ker ji ni bilo predpisano pravila »Nakupovalne zadruge«. Za snuščo se »Zadružna banka« ni podpisala in tudi ne namerava podpisati nobenega deleža ter v to tudi ni bila pozvana.

V Ljubljani, 28. septembra 1920.
Trboveljska premogokopna družba
reprezentanca.

Dogodki na Hrvatskem pred predstavništvom.

(Drugi dan debate o Bukšegovi interelaciji.)

Belgrad, 29. sept.

128. redni sestanek začasnega narodnega predstavništva. Predsednik dr. Vukčević obavi, da je rezent Aleksander dne 3. septembra podpisal zakon o volitvi narodnih poslancev za ustavodavno skupščino. Za tem podalo razni poslanci vprašanja na ministre. Ker le-ti niso prisotni, se pride takoj na dnevni red nadaljevanje razprave o interelaciji posl. Bukšega o dogodkih na Hrvatskem. Dr. Hanžek (Narodni klub) opisuje po svojih nabranih podatkih, kako so nastali nemiri v Grubišnem polju in drugih okrajih, navajajoč, da so dali povod administracijski ukrepi žigosanja in revizije, še več na neaktivnosti naših organov, ki so te ukrepe izvrševali. Pravi, da so to samo povodi, vzrok pa da leži v latentnem nezadovoljstvu hrvatskega dela naroda z vsem onim, kar se dogaja od časa zedinjenja naše države in da je prišel moment, da se nove čista istina. Efektivni odpor naroda je posledica njegove duševne useljene, ta pa obstaja v narodu vsled voine, psihoze in delovanja političnih strank.

Posl. Mihailo Jovanović (radikal): Kot zastopnik srpskih kmetov v tej narodni skupščini smatram za svojo dolžnost, da tudi jaz izrečem nekoliko besedi. Ko je izbruhnila vojna se je videlo, da je vse breme vojništva nosil samo kmet in siromašni meščani. Srbski kmet se zato ni buntil, temveč je vestno vršil svojo dolžnost za osvoboditev in zedinjenje vseh Srbov kakor tudi celokupnega naroda v enotni državi. Ko se je srbski kmet toliko let vojskoval in delal, bi moral naš brat Hrvat počakati in se po svojih zastopnikih uveriti, ali se nanaša to samo na njegovo ali na vse kmete naše države. Iskreno izjavljam, da sliak na Hrvatskem misli ravno tako, kakor sliak v Srbiji. Radovali bi se, ako bi hrvatski kmet sledil srbskemu kmetu pri žigosanju živine. Bolje bi bilo, ako bi bil to storil, ker ako bi srbski kmet ne bil delal tako, bi nikdar ne došlo do zedinjenja našega naroda. Pri tej priliki prošim vojnega ministra, da odredi demobilizacijo vojništva in da se odvzeta priprava vrne kmetu. Obžalujem, da je šla stvar na Hrvatskem to pot, ki ni dobra. Istotako verujem, da so bila oblastva v komisiji sirova, tako civilna kakor vojaška in da so na-

nadi nanle opravičeni. Ker pa verjamem, da se bo priprava plačala, prošim, naj se ne čaka z izplačilom, da se isti konkretni primeri ne ponovijo v Srbiji. (Živahno odobravanje.)

Posl. dr. Šinrak (Jugosl. klub): Del našega tiska, posebno v Belgradu, naglašja, da se morajo ti nemiri na Hrvatskem preseliti s plemenskega stališča. Eden od glavnih vzrokov teh nemirov so naše upravne oblasti in v splošnem vse naše upravno reševanje. Edino, kar moram naglašati, je, da kmet nikdar ne bo pristal na tako narodno edinstvo, ki bi se hotelo izvesti s pomočjo bajeonov in kakršnihkoli sličnih sredstev. Krvave kmetijske roke se dvigajo nred vami, okrvavljena kmetijska srca vam govorijo, da je tu treba leka pravice in napredka (odobravanje, plaskanje).

Nato so govorili še poslanci dr. Spaho, Raič (Bunilovec), dr. Ritić (Nar. klub), nakar je predsednik dr. Vukčević zaključil sejo in odredil prihodnjo za jutri ob šestih s istimi dnevnimi redom: nadaljevanje debate o interelaciji poslancev Bukšega glede dogodkov na Hrvatskem.

Za jutrišnjo sejo narodnega predstavništva so se prijavili še nastopni govorniki k razpravi o interelaciji poslancev Bukšega: Dr. Dušan Popović, Stojan Protić, Dušan Peleš, Fran Didak Buntić, T. Popadić, Ivan Banjanin, Ivo Grisogono, Žitoimir Korać, dr. Manolić, Josip Bojinović, Živojin Talsić, Dragoljub Jakšimović in Milivoj Bašić.

Nove uradniške doklade.

LDU Beograd, 29. sept. (Uradno.) Danes je bila podpisana naredba ministrskega sveta, ki ureja nove draginske doklade državnih nameščencev. Aktivni državni nameščenci bodo oddajali prejemale namesto dosedanjih draginskih doklad dnevne, in sicer:

vštevši	dnevno
do 3.399 K letne plače po	68 K
od 3.400 — 4.799 K letne plače po	72 K
od 4.800 — 6.399 K letne plače po	76 K
od 6.400 — 7.999 K letne plače po	84 K
od 8.000 — 9.999 K letne plače po	88 K
od 10.000 — 15.999 K letne plače po	100 K
od 16.000 — 18.000 K letne plače po	120 K

V letno plačo ni vračunana stanarina. Duhovniki v vseh krajih prejemajo še nadalje dosedanje doklade. Le nekateri pravoslavni duhovniki, ter katoliški duhovniki v senjsko - modruški in dalmatinskih ter hercegovskih škofijah bodo prejeli dnevno po 48 kron.

Vsi nameščenci imajo pravico do družinske doklade po 12 kron na dan za vsakega člana družine, ki nima lastnega imetja ali dohodkov. To doklado dobivajo za ženo, otroke, deda, babice, očeta, mater, brate in sestre.

Vpokojevcem in vpokojenkam se dosedanja osebna doklada zviša na 12 kron na dan za vsakega člana, kakor to velja za aktivne. Tudi sirote brez očeta in matere bodo dobivale doklade po 12 kron na dan.

Ban hrvatski bo imel kot osebno draginsko doklado dnevno po 100 dinarjev, predsedniki ostalih pokrajinskih vlad pa po 80 dinarjev ter dodatke za družino, kakor pristojno ostalim državnim nameščencem v dotični pokrajini.

Ta nova naredba stopi v veljavo dne 1. oktobra 1920. Nove doklade po tej naredbi se bodo izplačevale, čim bo ta naredba, ki se istočasno odpošlje po pošti, priročena oblastem pisмено in extenso.

Spominjajte se volilnega sklada!!

voirai na pravi konec svoje pameti kakor se vpira Friderik Larsan na svojo palico: dokazal boš kmalu, da je veliki Fred bedak...

30. oktobra, popoldne.
Jože Rouletabille.

Tako sem mislil... tako sem tudi storil... Z razbeljeno glavo sem prehodil galerijo in čeprav nisem pravi konec moje pameti nekaj tako silnega, da sem se moral z vso našel ničesar več, kar sem že videl preteklo noč. mi je pokazal vendar silo opreči nanj, da nisem nadel.

Ah! Sedaj bom potreboval moči, da najdem čutne sledove, ki vstopijo, ki morajo vstopiti v obširnejši krog, kot sem ga zarisal tukajle na svojem napetem čelu!

30. oktobra, popoldne.
Jože Rouletabille.

Rouletabille me povabi na zairk v Danton.

Šele pozneje mi je izročil Rouletabille beležnico, kjer je sam onisal

Telegrami.

MEZDNI BOJ ANGLEŠKIH RUDARJEV.

London, 30. Po večerašnjih razgovorih rudniških lastnikov z rudarji je angleški ministrski predsednik Lloyd George sprejel odpustilce rudarjev, katere je skušal prepričati o potrebnosti, da se zopet začne pogajati. Kakor poroča »Daily Telegraph«, so lastniki rudnikov predlagali, naj se določi naimašna količina letne produkcije z 240.000 tonami. Rudarji so obstajali pri svoji trditvi, naj se dnevna meza zviša za 2 šilinga brez ozira na produkcijo.

FINANČNA KONFERENCA V BRUSLIJU.

Berlin, 29. Listi javljajo iz Bruslja z dne 28. t. m. Finančna konferenca je danes prešla k novemu poglavju t. i. k vprašanju meničnih tečajev in denarstva sploh. Predsednik Nizozemske banke dr. Vissering je predlagal, naj se razpravlja o naslednjih štirih točkah: možnost preprečenja nadaljnjih inflacij in za to potrebna sredstva, povratek k veljavi denarja v zlatu in bančno politiko spadajoče vprašanje, ali se morejo v vsaki državi izdati splošne odredbe, da se določi primerne obrestne mere za emisijske banke, in končno vprašanje, ali so mogoče mednarodne odredbe, da se menjava vrednosti denarja opravi z ustanovitvijo mednarodne računsko enote.

Bruselj, 30. V večerašnji popoldanski seji se je nadaljeval razgovor o vprašanju meničnih tečajev. Prof. Beneducis (Italija) je izjavil: Pravkar je konferenca odobrila in priznala nekatera načela. Mnogo važneje na je vprašanje, kako ugoditi zahtevam, ki jih vsebuje ta načela. Prevsam morajo poizkusiti narod, da se spravijo med seboj. Progniti mora duh blagohotnosti in priateljstva. Vsi spori morajo prenehati. — H koncu seje so sestavili obširno komisijo, ki bo imela nalogo, da se nadalje posvetuje o finančnih problemih. V komisiji bodo zastopani člani vseh držav. Avstrijo bo zastopal dr. Simon.

RUSKO-POLSKA VOJNA.

Varšava, 29. Frontno poročilo z dne 29. t. m.: Na severnem krilu se sovražnik umika proti severovzhodu. Pri Novi Rugi smo popolnoma razpršili sovjetsko divizijo. Vzhodno od Wolkowjska smo zavzeli mesto Slonim in prekoračili Szozare. V Polesiu so naše čete na izen prodrele proti Pinsku in Janovu in četito sovjetsko armado popoln porazile. Po dosedanjem šteću smo zajeli nad 3000 ujetnikov in zaplenili 100 novih strojin in 400 vagonov vojnega materiala. Dospeli smo do reke Jasielca in zasledujemo sovražnika dalje. Južno od Pripiata smo porušili bojišni železniško križišče Sarny. V Voliniji je položaj neizpremenjen. Po zadnjih poročilih so naše divizije dne 28. t. m. v boju pri Lidi in Papierni zalele 12.000 ujetnikov in 50 topov.

Politične vesti.

+ Kompromis za volitve med liberalci in narodnimi socialisti — ali kalne lov. Prodvčarajšnjem smo poročali o okrožnici celjskega liberalnega tajnika V. Spindlerja, v kateri pripoveduje svojim zaupnikom, da se bo med liberalci in narodnimi socialisti sklenil za volitve v konstituanto kom-

promis za skupni nastop. Sedaj pa izjavljajo narodni socialisti, da o kakem kompromisu z liberalci ni nobenega govora. Jasnje je torej, da je celjski Spindler svoje zaupanje prav pošteno potegnil, dasi bi tega nikdo ne pričakoval, kaj, dokler se nisem vsaj pogajal ali sklepal kompromisa, vendar ne bom poročal zaupnikom, da bom skupno nastopal s kom. Kakor kaže so bile to samo limanice, ki jih tajniki nastavljajo svojim lahkovernim liberalnim zaupnikom. Z napovedanim kompromisom torej ne bo nič. Prav je, da se je stvar pokazala in da ne bodo mogli netočni možakarji več loviti na tak način volilce.

+ Srbske kmetijske stranke bodo pri volitvah nastopile skupno.

+ Predvolitveni položaj v Dalmaciji. Javljaja se, da je dr. Trumbić odklonil svojo kandidacijo na demokratski listi. Kandidiral bo samo na izvenstrankarski listi. Kompromisna lista z demokracijo je šla po vodi, tako da bodo demokraciji morali s svojo lastno listo nastopiti. Nekateri demokratski voditelji v Dalmaciji ne bodo kandidirali v Dalmaciji, temveč izven nje. Demokrat Grisogono npr. namerava kandidirati v Srbiji.

+ Neodvisni in izvenstrankarski kandidati v Dalmaciji. Kakor poroča splitski »Novi list«, bo dr. Smolčaka stavlil naslednjo listo neodvisnih in izven strank stojičih kandidatov za volitve v konstituanto, kakor sledi: dr. Ante Trumbić (Split), dr. Josip Smolčaka (Split), dr. Uroš Desnica (Zadar), dr. Ljubo Leontić (Dubrovnik), dr. Jerko Makledor (Zadar), Fra Roko Vuković (Sinj), Ante Siroković (Split). To objavljamo kot kronisti.

+ Ustava avstrijske republike. V Avstriji pripravljajo politične stranke ustavo avstrijske republike. Ustanovni načrt bo temeljil na kompromisu vseh političnih strank. V zvezi s tem se pripravljajo tudi zakonski predlogi glede prehoda iz dosedanje v novo ustavo.

+ Moskva diktira italijanskim komunistom. Milanski »Avanti« priobčuje pogoje, ki jih stavlja moskovski boljševiki italijanski socialistični stranki za vstop v tretjo internacionalo. Pogoji zahtevajo, da se iz stranke izključijo reformni socialisti in centristi, kakor tudi da se izključijo socialisti Turatti, Trevi in Modigliani.

+ III. strankini zbor sklicuje čsl. socialistična stranka na 27. do 29. novembra 1920 v Prago s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila. 2. Program in taktika stranke. 3. Socialistična internacionala. 4. Naše gospodarske in socialne zahteve. 5. Organizacijski opravilnik. 6. Volitve. — Na zbor imajo dostop že izvoljeni kandidati in ti vsi morajo podati pismo izjavo, da stojijo na soc. demokratičnem stališču in da se pokorava strankini disciplini. Oni delegacije, ki so se izjavili za III. internacionalo na zbor nimajo dostopa. Poziv na zbor so podpisali za strankino načelstvo vs. Nemeč, Johanis in Hampl. — Sedaj vršijo se red levičarjev pa tudi nazivajo XIII. Zbor in predsednik zbora Teska ga je proglasil za legitimni strankni zbor socialistične demokracije, ker se ga je udeležilo 320 pravomočnih delegatov socialne demokracije, ki tvorijo večino vseh izvoljenih. Slovakov je bilo od 80 došlih delegatov overovanih le 29, drugi so gostje. Vsi delegacije iz Podkarpatske Rusije so gostje... — Kako bodo rešili vprašanje obeh zborov še ne vemo. — Na levičarski zbor so došli mnogi stari bojovniki soc. demokracije (Hybeš, Sture, Skala), ki izjavljajo, da so na njem le kot socialisti demokracije.

+ Čičerin o postopanju Kamenjeva. Ljudski poveljenik Čičerin je sovjetskega zastopnika v Londonu Krassina pooblastil, obvestiti lorda Curzona, da vidi ruska vlada v izobčevanju Kamenjeva poskus Anglije, da se začete mirnih odnošajev zavleče. Med nastajanjem dokazov za naklonjenost Rusije ugotavlja Čičerin, da zadene vsa krivda radi zavlačevanja pogajanj angleško vlado.

+ Švedska zbornica. Druga zbornica je sestavljena tako-le: 72 konservativci,

28 zastopnikov kmetijskih organizacij, 47 liberalcev, 76 socialistnih demokratov in 7 levičarskih socialistov.

+ Socialistični svet francoskih strokovnih organizacij sejnškega departementa je z veliko večino odklonil po nekaterih sekcijah pariških okrajev stavljen predlog glede glasovanja o pristopu ali nepristopu k tretji internacionali.

Organizacijski vestnik.

Iz stranke.

V Celju. Vse člane krajevne politične organizacije JSDS v Celju, pozivljamo, da čimprej oddajo strankine članice pri okrožnem tajnistvu JSDS, Vojačkova ul. 3., da uredimo članski imenik. — Odbor.

Iz strok. organizacije.

Shodi živilskih delavcev se bodo vršili za Laško jutri, v soboto ob 5 uri popoldne, za Celje v nedeljo, dne 3. oktobra ob 9 uri popoldne in za Šoštanj pa ob 3 uri popoldne. Poročevalce iz Ljubljane.

Shod špedicijskih delavcev in hlapcev v Ljubljani se bo vršil v nedeljo, dne 3. oktobra t. i. ob pol 10 uri popoldne pri Novem svetu v salonu na vrhu.

Malo odgovora.

Sicer nimam navade odgovarjati na osebne napade, vendar napravin tokrat izjemo radi precej »dostojnega« tona v članu, ki je v zadnji številki »Rdečega Praporja« posvečen moji osebi.

Kar sem govoril na poslovilni seji o g. Koleču, vzdržujem še danes. G. Koleča v tistih časih ni deloval nikdar proti interesom organizacije, temveč je zelo pridno zbiral člane, jih poučeval ter utiral disciplino v organizaciji. Ako je v zadnjem času to delovanje izpremenil, ter pričel ustanavljati posebne komunistične podružnice kovinarske organizacije, kar so mu razni člani organizacije očitali, s tem še ni dokazal, da sem jaz izpremenil svoje mišljenje, temveč on. Znanu mu je, da sem dobival kot predelavec v tovarni po takratni regulaciji plač 47 K dnevno, to pa sem sprejel službo tajnika, sem si »izboljšal« svojo plačo na — 26 K dnevno, »torej sem imel povod svoje »mišljenje« predrugačiti. Kongres v Washingtonu ni mogel biti prirejen od žoltih organizacij, ker so se tam nahajali zastopniki razrednih organizacij kakor s. Gino Baldesi kot zastopnik italijanskih strokovnih organizacij (ki so po večini komunistične) in s. Konrad lig, ki je še danes tajnik mednarodne zveze kovinarjev v Bernu itd. Očitek, da se držim dolarjev, katere so mi izročili ameriški socialisti za Soc. dem. stranko, ne more držati, ker je ta denar bil poslan za strankino tiskarno, ter se mora o njem voditi natančen račun, jaz sam sem pa uslužben kot tajnik kovinarske organizacije, ki stoji do Soc. dem. stranke v enakem razmerju kakor do komunistične. G. V. Koleča nisem izključil iz organizacije, temveč Osrednji odbor na predlog ljubljanske podružnice, jaz sem mu pa, kot tajnik tega odbora le ta sklep naznanil.

Udaril bom po pastirju — — itd., pravi sv. pismo. F. Svetek, s. r.

Objava.

V prihodnjih dneh izide volilni manifest jugoslovanske socialne demokracije za Slovenijo. Ta manifest mora priti med ljudstvo, da ga bo čitalo. Sodrugi in zaupniki! Naznajte na uravro »Napreč« (Ljubljana. Učiteljska tiskarna) z dopisnicami, koliko izvodov manifesta potrebujete za svoj kraj in t. i. okraj. Manifest bo izšel tudi kot poseben letak. Kdor ne sporoči, da ga potrebuje, ga ne dobi.

Centralni volilni odbor J. S. D. S.

LISTEK.

Skrivnost »tumele sobe«.

Francosko spisal Gaston Leroux.
(Dalle.)

In kait in kait ker se je prigrdil, prvičkrat, to noč, v nerazumljivi galeriji dogodek, ki nikakor neče vstopiti v od moje pameti zarisani krog begam sedaj, sklonen, z nosom pri tleh, kakor svinja, ki išče v gnoju, v blatu, svojo hrano... Napre! Rouletabille, prijatelj, kvišku glavo... ni mogoče, da bi mogel dogodek iz nerazumljive galerije stopiti z kroga, ki ga je zarisala tvoja pamet... Ti veš! Ti veš! Torej, kvišku glavo... Stisni s svojima rokama svoje napeto čelo ter se spomni, da si takrat, ko si zarisal krog v svoje možgane kot narišemo geometrično obliko na papir, orilel svojo pamet na pravem koncu!

Torej, vstani sedaj... in stoji gor v nerazumljivo galerijo ter se

na široko dogodek polava iz nerazumljive galerije: pisal je to takol naslednji dan, no teli zagotetni noči. Ko sva se sešla na Glandieu, mi je onisal vse podrobnosti, vse, kar veste sedaj tudi vi: povedal mi je tudi, kako je uporabil svoj čas: med drugim je obiskal v preteklem tednu za nekaj ur Pariz, kjer pa ni izvedel ničesar važnega.

Dogodek iz nerazumljive galerije se je izvršil v noči od 29. na 30. oktobra, to je tri dni pred mojim povratkom na grad. 2. novembra sem prišel tako v drugič v Glandier oborožen z revolverji, kakor je to zahtevala prijateljeva brziavka.

V Rouletabilluvi sobi sem; ravno je skončal svojo povest. Ni prenehal med govorom božati vzhodnih stekel pri ščinalniku, ki ga je dobil na mizici in radost kakor tudi zanimanje, ki je bilo posvečeno temu ščinalniku za daljnovidne, mi je naznanilo, da spada ta med one čutne znake, ki so sposobni stoniti v krog, zarisan s praviim koncem njegove pameti. Prav nič

se nisem več čutil njegovemu izrednemu edinemu načinu uporabljati izraze, ki so se tako izvrstno prilagali njegovemu mišljenju: dostikrat je bilo treba, poznati njegovo mišljenje, če sem hotel razumeti vse njegove posebne izraze, a vglobiti se v njegovo mišljenje ni bilo vedno tako lahko. Mišljenje Jožeta Rouletabille je bilo gotovo najbolj zanimivo, kar sem jih mogel spoznati.

Rouletabille je hodil s tem mišljenjem skozi življenje, ter se ni prav nič oziral na začudenje, ki ga je srečavalo na njegovi poti. Ljudje so obračali glave proti temu mišljenju, ozirali so se za njim, ko je šel mimo: ko se je oddaljevalo, kakor tudi postajalo in se oziralo za nenavadnim tulcem, ki ga srečalo na cesti. In kakor vprašujejo: »Od kod prihaja ta-le? Kam gre?« tako tudi pravijo: »Odkod prihaja Rouletabillova misel in kam gre?« Povedal sem, da se ni zmenil za izraz svojih misli, zato se je na tudi gibal med ljudmi tako priprosto, brezskrbno: prav tako kot se kreta nežnirano

in lahkotno oni, ki se ne zmeni kdovekal za svojo obleko. Z naravno priprostostjo je izražal ta dečko, obdarovan z nadnaravnimi zmognostmi, tudi najvažnejše misli, togično skrajšane, tako skrajšane, da nismo mogli, mi drugi, razumeti misli toliko časa, dokler nam le ni blagovolil podati v navadni obliki.

Jože Rouletabille me je vprašal, kaj mislim o tem, kar mi je ravno kar povedal. Odgovoril sem mu, da me spravila njegovo vprašanje v ne malo zadrezo, na kar me je pozval, naj poizkusim tudi jaz prijeti pamet na pravem koncu.

— No torej, pravim, če že moram, potem mi je treba zastaviti svojo misel tako-le: ni nobenega dvoma, da je bil morilec, ki ste ga lovili, naimant in trenutke med tem lovom v galeriji...

Počakal sem.

— Prav dober začetek, vzklíkne, predohor, da bi že tako kmalu prenehali. Le napre! Prav malo napora še!

(Dalle prih.)

— Prav dober začetek, vzklíkne, predohor, da bi že tako kmalu prenehali. Le napre! Prav malo napora še!

(Dalle prih.)

Počakal sem.

— Prav dober začetek, vzklíkne, predohor, da bi že tako kmalu prenehali. Le napre! Prav malo napora še!

(Dalle prih.)

Počakal sem.

— Prav dober začetek, vzklíkne, predohor, da bi že tako kmalu prenehali. Le napre! Prav malo napora še!

(Dalle prih.)

Dnevna kronika.

Pritožba iz zdravniških krogov. Prejeli smo: Mnogokaj se je že poročalo o škandaloznem postopanju vojaških oblasti, ki se ne oziroma ne na eksistenčne interese ne na pravičnost. Obojno dokazuje najboljši moj slučaj. Od prevrata do končne demobilizacije sem vršil službo kot vojaški zdravnik. Komaj sem si po odpustu uredil privatno življenje ter začel ustanavljati skromno eksistenco, že dobim od ministrstva vojne in mornarice ukaz, da naj zopet odidem na vojaško vežbo v Debar, v skrajni kot Albanije. Ni bilo dovolj, da sem tekom 19 mesecev vojne službe v Jugoslaviji služil več nego zahteva zakon od vsakega vojaška - obveznega rekruta, sedaj naj doprinesem zopet novo žrtve. Naj bi že bilo, ako res ne bi bilo nikogar, ki bi manje časa služil, kakor jaz. Čut pravičnosti pač zahteva, da se breme vojaške službe pravično razdeli tudi med zdravnike. Mnogo je sprejetih zdravnikov v skupno vojsko, ki se niso služili in sploh niso bili niti pozvani na normalno dvo-mesečno vežbo, med tem ko so nekateri večne žrtve. Da dokazem brezglavost vpoklicanja na vojaško vežbo, naj opozorim na slučaj tov. dr. M., ki je, dasi se nahaja začasno pri vojakih, bil kot tak vpoklican. Zanimiv je kot primer tudi sledeči slučaj. Tovariš dr. M. ni bil nikoli vojak, plačeval je davke radi nesposobnosti kakor v pokojni Avstriji tako tudi v Jugoslaviji in bil kljub temu vpoklican. Ali se torej dela krivica ali ne? Če že ni mogoče, da se človeka opozori pričetkom leta, da pride tekom tega na vojaško vežbo, naj se saj služba razdeli tako, da ne bo nosil eden vsega, drugi ničesar. Z brezobzirnim, trmastim in na vojaško diktaturo spominjajočim postopanjem pa se veselje za domovinsko delo le kvari, doseže pa na ravno nasprotno od tega, kar se je hotelo. — Dr. J. M.

Razmere pri carinarju v Mariboru smo že dovolj ožigali. — Ker pa vemo, da kritika sama itak ne bi pomagala in ker bi danes, če bi vsi ti carinski gospodje postali čez noč najboljši in najpoštenjši uradniki, vendar ne mogli zavoženega voza spraviti v pravi tir, zato smatramo kot edino možno rešitev, da se vse ogromno blago v magacinih in vozovih hitro spravi brez kontrole naprej in naj se zacarini na podlagi faktur. — In potem naj se iznova začne delati — seveda drugače, zlasti hitreje — tako bo država obvarovana milijonske škode in konsumat bo hitreje prišel do svojega. — Vsi nepošteni elementi pa se naj takoj odstranijo: Zato bo treba ostre kontrole in neobzirne strogosti. — Sicer pa proč s carino, ki je za konzumenta indirektni davek!

Popis vojnih invalidov, vdov in sirot. Da ne bo nepotrebnih vprašanj, katere osebe naj vpišejo občinski uradi pri popisu glasom naredbe opr. III 8987/20/I z dne 6. sept. t. l. v kategorijo »Urejeni« in katere med »neurejene«, pojasnjuje poverništvo za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo, da spadajo glasom 3. točke navodila k tabeli I v skupino A (urejeni) oni invalidi, vdove in sirote, ki jim je že odmerjena od voj. oblasti naše države inv. pokojnina oziroma preskrbina. V skupino B (neurejeni) je treba popisati osebe, za katere bo treba šele urediti vprašanje pokojnine oziroma preskrbine.

Delavci, ne v Francijo! Generalni konzulat v Marseillu javlja, da prihaja veliko število naših podanikov v Marseillo iskat dela. Dela pa je v Franciji težko dobiti, kar je za naše delavce skrajno neugodno. Večina potroši, kar je bila prištejala, ko pa je brez pomoči, se obrne na naše konzulate in poslaništva za pomoč in povratek. Naše oblasti v Franciji pa nimajo sredstev za to svrho. Tako padajo delavci še v večjo bedo. Delavstvo se opozarja na to, naj ne hodi v inozemstvo iskat dela.

Prijava črnogorskih perperov. Finančni minister je odredil, da morajo vsi lastniki črnogorskih perperov do 15. novembra t. l. prijaviti finančnim oblastem svoje perpere, da bi se mogla izdati naredba o izmenitvi teh novcev. Po 15. novembru se ne bo več oziralo na prijave.

Glede na uvedbo davka na poslovne obrti po vsej kraljevini se pripravljajo posebne dolžnosti davčnih obvezancev z ozirom na vodenje knjig in plačevanja obrnega davka. Da bi se ta posel lažje in hitreje vršil, je pozval finančni minister na sejo, ki se vrši 10. oktobra t. l., zastopnike vseh zbornic iz vse kraljevine, da se posvetujejo o naznanenem vprašanju.

Draginski doklade učiteljem. Po novi uredbi ministrstva prosvete bodo učitelji glede draginskih doklad izenačeni z državnimi uradniki.

Otvoritev paketnega prometa med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter

Čehoslovaško, Nemčijo, Francijo, Švico in Bolgarijo. S 1. oktobrom t. l. se odpre poštnopaketni promet (do teže 5 kg) med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Čehoslovaško, Nemčijo, Francijo, Švico in Bolgarijo, a s 15. oktobrom t. l. tudi paketni promet (do teže 20 kg) z republiko Čehoslovaško. — Pristojbine, ki jih mora plačati pošiljatelj vnaprej in druga določila je poizvedeti pri vsakem poštnem uradu. — Raztegnitev inozemskega paketnega prometa se bo pravočasno naznanila.

Iz Celja. V soboto, dne 25. septembra se je odigralo zadnje dejanje »burke« Zasedovanje zaupnikov v času železničarske stavke pred tukajšnjim okrožnim sodiščem. Trem sodnikom, katerim je državni pravdnik naprtil vrhu »prestopkov« po srbski zakonodaji, kateri so bili amnestirani, tudi nekaj avstrijskih paragrafov — in to, da bi bilo malo več senzacije v javnosti. — Ker pa ni bilo pravih stvarnih razlogov v ovadbah in je državni pravdnik v Celju bolj »na slepo« skoval obtožnico — je bilo sodišče primorano izreči nad obtoženci Alojz Leskošek, Filip Pečovnik, Anton Vengust — oprostilno razsodbo. — Tako se je končala zgodovinska komedija, katero je inscenirala meščanska peščica, da bi na ta način razkrojila služne delavske vrste v celiskem okrožju.

Kulturni škandal. V Mariboru imamo iz za izgrediv naših juristov, ki so pred meseci čistili oziroma mazali mesto, v Gospodski ulici še vedno grdo zamazan napis Wilhelm Leyrerja. — Ali nihče se ne zgame, da bi to kulturno sramoto — naših čistilcev odstranili. — G. dr. Leskovar, ki sicer tako »skrbje« za sloves našega mesta, misli, da ne sme in ne more nič ukreniti. — Mi meščani pa bi bili pripravljeni prenesti par sto kron, jih bomo že v dokladah plačali. — Naj torej vlada pouči g. Leskovarja o kulturnih dolžnostih naših oblasti.

General Judenčič v Jugoslaviji! Znani ruski kontrarevolucionar, general Judenčič, ki so ga potolkli boljševiki pri Petrogradu, bo pripotoval tje dni v Osijek s svojo 20.000 mož brojčvo vojsko. Potuje na Krim, da se pridruži Vranglovi armadi. Tako poročajo osiškli listi.

Krvoprelivje v Sladojevcih na Hrvaškem. Dne 26. t. m. se je dogodilo v tem kraju, da so orožniki vodili skozi vas več ujetih vojakov-dezerterjev. Kmetje so jih pa na vsak način hoteli osvoboditi, na kar so orožniki streljali, ustrelili tri osebe, eno pa težko ranili.

Pri zadnjih kmetijskih nemirih na Hrvaškem (radi žgosenja in revizije živine) so ubili vsega skupaj 24 oseb in sicer: 14 kmetov, 3 uradnike, 1 častnika, 2 orožnike, 2 vojaka in 2 financarja. Ranjenih je približno 100 ljudi.

Obdarovanji finančni minister. Neki zagrebški trgovec ima v skladišču 2000 vžigalnikov, za katere je plačal 10.000 K. Po novem trošarinskem zakonu bi moral plačati 30.000 K trošarine. Zato je sedaj stavil vse vžigalnike finančnemu ministru na razpolago, ker raje izgubi 10.000 K, kakor da bi moral plačati še 30.000 K trošarine.

Povišanje voznine na zagrebški cestni železnici je sklenil zagrebški občinski svet. Odslej bo veljala vožnja 2 do 3.80 K.

Očetje kapucini že vedo. V Mariboru živi pobožna 55 let stara devica P., menda kuharica. Je pač tako, kogar Bog ljubi, tega tepe in tako je tudi dopustil, da je devici P. počela rasti goba v trebuhu. Ker molitev ni pomagala, je šla k doktorju, ki je pa nasvetoval takojšnjo operacijo. To pa P., ki je napravila obljubo vednega devišta ni bilo vseeno, kako tudi, svoje telo brezmadežno razkriti zdravniškim očem. V tej stli se je zatekla k oo. kapucinom. Potožila je svojo bol, ne toliko ono v trebuhu kot ono v srcu, ki je bilo užaljeno v deviški čistosti. Vprašala je pač, kaj je bolje: z operacijo odstraniti gobo ali ohraniti neomadeževano telo. In našel se je o. kapucin navdahnjen od zgoraj, pomislil je ter rekel nekako tako-le: Človek ne živi samo od gob v naravi, ampak tudi od onih v trebuhu in umrje od naravnih gob, ki jih uživa, kakor tudi onih v trebuhu. Raje umrje, kot nedolžno izgubiti. S tem je bilo odločeno, da pripade po smrti kaka strgana hranilna knjižica beraškemu duhu (po »Straži«) kapucinu. Kuharična duša pa nebeškemu veselju. Uganemo pa lahko, da se bodo oo. kapucini najbolj veselili značje nad skušnjavcem nedolžnosti, poželjivim satanom. Pogledal sem na koledar in videl sem, da pišemo september 1920 po letu Gospodovem.

»Narodna misao« se bo imenoval novi list, ki začne 29. t. m. vsaki drugi dan izhajati v Zemunu.

Izšla je prva številka »Maske«, ki jo izdaja ljubljanski pododbor »Združenja gledaliških igralcev«. Revija ne napravila slabega vtisa in če se bodo njeni izdajatelji res točno držali svoje parole: Kulturna srca! In svojega namena: Zidati moramo novo človeštvo! — k čemur spada pač tudi neobzirno pobijanje vsega, kar je sedaj gnilega in malenkostnega, dalje pa tudi neobzirno avtokritika — nam ne ostane drugega, kot da z odkritim zadoščanjem pozdravimo! — Revija, ki izhaja dvakrat na mesec, se naroča v uredništvo

»Maske« (Dramsko gledališče) in stane celoletno 140 K, polletno 75 K, četletno 40 K, posamezna številka 8 K.

Za upravnika narodnega gledališča v Ljubljani je predlagala ljubljanska pokrajinska vlada znanega skladatelja Viktorja Parma.

»Zürcher Zeitung«. Curih (aprila 1920) piše: Čudovita virtuoznost, živi temperament in močni naglas slovenskega čutenja označujejo Zlatka Balokovića, velikega violinista. Njegova igra je čista, jasna, harmonična, ne išče zunanjih efektov. Igra mu je odlična, prežeta v plemenitem blaglasju. Imponirali so koncerti: Beethovna Kreuzersonate in Paganinijev D-dur koncert. Presenetilo nas je, kako je igraje lahko premagal vse težkoče. Brez hiše čisto in z najlepšim glasom mu zvenijo pod lokom najhitreje pasaže.

I. umetniška razstava v Mariboru se odpre začetkom meseca decembra t. l. Ker je to prva slovenska razstava na Štajerskem, se opozarjajo vsi slikarji in kiparji, zlasti iz slovenske Štajerske, da bi se je polnoštevilno udeležili. Istočasno z razstavo se ustanovi v Mariboru »Umetniški klub«, čigar naloga bo, prirejati nadaljnje razstave in skrbeti za druge umetniške prireditve. Podrobnosti in razstavi se bodo objavile pravočasno. Za sedaj se naprošajo vsi oni, ki se nameravajo razstave udeležiti s svojimi deli, da naznanijo svoje ime in bivaljšče najkasneje do 20. oktobra t. l. na naslov: prof. Viktorja Cotiča, Maribor, Majstrova ul. št. 17-II.

Manipulacije vojnih dobičkarjev z moko.

Senzacionalna razprava pred sodiščem.

Ljubljansko okrajno sodišče je včeraj, 30. septembra celo dopoldne razpravljalo o nečestnih manipulacijah raznih vojnih dobičkarjev, pred vsem trgovcev z žitom, moka-rijev in mlinarjev, ki so jih zakrivil pri razpečevanju kisle in slabe moke, katere je bila prišla v promet tekom letošnje spomlad v času največjega pomanjkanja, ko je prebivalstvu pretihla težka draginja za kruh in moko. Razprava, katero je vodil sodnik A. Avsec, je odkrila marsikatero zanimivost v našem javnem gospodarstvu. Razna uradna poročila, ki so bila prečitana tekom razprave, nam govorijo gorostastosti, kajti v domačskem okraju je bilo tedaj za one dragane nakopičenih zalog pšenice in koruze, konzument pa je moral stradati in kruh drag plačevati. Neko poročilo pravi: »Ogromne zaloge pšenice so nakopičene. Pšenica je pokvarjena. Pokvarjena je koruza.«

Dalje je zanimiva okolnost, da je železnica sama poročala o tem, da je bilo v mlini Pavla Bertonele poslanih 16.000 kg same graščice. — V naslednjem podajamo poročilo o razpravi.

Mokarji in mlinarji.

Ob 9. dopoldne se prične v sobi št. 28 razprava proti mokarjem in mlinarjem. Prvi so pozvani: Jernej Glavič, Ivan Skubic in Ivan Pirc, trgovci, ki so kupili od žitnega trgovca Ivana Kneza en vagon srbske pšenice, zelo pomešane z raznimi smetmi, do 35%. Pravi, da so dali v mlin 9647 kg pšenice, dobili so od tega 4823 kg bele moke št. 0 brutto. Vsa jo je dobil 17 vreč. Vsi pravijo, da so belo moko prodali za brano, druge izdelke pa za krmo. Pšenico jim je mlil mlinar France Mihelič. Ta jih je opozoril na smetljivo pšenico, dobil pa je naročilo, da zmleje, ker je itak »zguba«.

Zelo trdovratno in čistično se zagovarja mlinar Ivan Kuralt, ki ceni svoje premoženje na 50.000 K. Je dobro rejen. Med njim in sodnikom se razvije zelo živahen in krepak dialog. Kuralt venomer ponudarja: »Meljem vse, kar mi dajo. Za to nisem odgovoren. Delati moram tako, ker drugače »on« iz računa ven ne pride.«

Sodnik: »Prišli so vagoni grahorja na domažsko postajo. To je faktum! Kaj pravite Vi k temu?«

Kuralt: »Seveda je to lahko!«

Ostali obtoženci: »Pa smo morali drago plačati!«

Obtoženi mlinar Kuralt omenja dalje: »Koncem aprila mi je Knez poslal dva vagona pšenice v zmleto, v katerih je bilo 30—35% razne zmesi. Prvi vagon je vseboval 9870 kg, drugi 14.528 kg pomešane pšenice. Tako slabe pšenice pa še nisem videl, dasi sem od otroških let v mlinu.«

Sodnik: »Kaj Vam je Knez naročil?«

Kuralt: »Knez mi je osebnou naročil, da moram toliko procentov mlevskih izdelkov napraviti, kakor je to razvidno iz lista.«

Jenkov vagon.

Mlinar Kuralt nadaljuje: »Prilčno ob istem času je Ivan Knez za peka Avgusta Jenka poslal en vagon pšenice. Ker je bila zelo slaba, sem Jenka osebnou opozoril ter si je potem ogledal pšenico. Začel je z glavo kimati, računati procentov raznih mlevskih izdelkov moram napraviti. Vzkliknil je: »Oh, hudica! Kaj je taka? Pa toliko me stane!«

Sodnik: »Ali se čutite krivega?«

Kuralt: »Čutim se popolnoma nedolžnega, ker moram to izvršiti, kar od mene mokarji zahtevajo.« Kuralt slednjič omeni, koliko kg grahorja je bilo v pšenici in pravi, da je bil grahor smetel tudi med moko št. 0.

Priči Anton Dernik in domažski župan Fran Cerar zelo živahno izpoveduje. Cerar vztraja na tem, da je nadmlinar Anton Dernik na domažskem kolodvoru v Jaršah pravil stoječ množici: Majdič v Jaršah ima mlin tako pripravljen, da se smeti lahko popolnoma izčisti. Nedavno so iz enega vagona 3000 kg smeti iztrebili. Trgovci iz Ljubljane pa s tem ni bil zadovoljen in smo morali potem to zmes zopet med pšenico vreči in skupaj zmleti.

Sodba: krivi so prestopka po § 11. zakona o živilih in se obsodijo: Jernej Glavič, Ivan Skubic in Ivan Pirc na en teden dni zapora in 1000 K denarne kazni, Mlinarja Ivan Kuralt in France Mihelič pa na tri tedne zapora in 1000 K denarne kazni.

Prijavili so vzklic in ogorčeno zapustili sodišče.

Žitni veletrgovec Ivan Knez.

Za tem pride v razpravo zadeva veletrgovca z žitom, predsednika »Trgovsko-obrtno zbornice« Ivana Kneza. Obtoženec je odsoten. Zagovarja ga odvetnik dr. Karel Triller. Ta omenja, da je v celem Knez prejel 235.000 kg srbske pšenice, iz nje je dobil 161.000 kg moke. Kupce je opozarjal, da je moka iz srbske pšenice slabša in da se mora hitro porabiti, ker se lahko pokvari. Vso moko je razprodal. Z nekaterimi je imel sitnosti. Od magistrata zaplenjeno moko 4436 kg je prodal tobačni tovarni za lep. — Mimogrede omenjeno, da je baže imel Knez — kakor se je izrazil zagovornik, veliko, skoro milijonsko izkušbo?

Sodba: Ivan Knez je kriv prestopka po § 11., točka 4, zakona o živilih, ker je spravil v promet 23 vagonov pšenice, pomešane z 12—35% grahorja ter se obsodi na deset tednov zapora in 1000 K denarne kazni, v slučaju neizterljivosti pa še v nadaljnjih 100 dni zapora.

Dr. Triller: »Prijavim vzklic o krivdi in kazni ter prosim za prepis razsodbe.«

Nadaljne obsodbe.

Zaradi sličnih manipulacij so bili dalje obsojeni: pekovka Frančiška Godec na 50 kron denarne kazni, ker je prodajala kruh iz popačene moke. Pek Avgust Jenko na 2000 K denarne kazni, ker je dal zmleti od Kneza kupljen vagon pšenice ter je iz moke prodal kruh in ker je dalje popeljal 44 vreč zaplenjene slabe moke. — Dalje je bil obsojen mlinar Pavel Bertonec! iz Domaž na en teden dni zapora in 1000 K denarne kazni. Mlel je Knezovo pšenico ter prizna, da je med moko zmlel 1500 kg grahorja. Pri njem se je odkrila še druga nečedna manipulacija. Kmetica Ivana Capuder mu je prinesla v mlin 6 mernikov čiste pšenice, ki jo pomešal med smetljivo, tako da je kmetica prejela kisto in slabo moko.

Razprave o mokarjih se bodo še nadaljevale, kajti prijavljenih je še okoli 40 slučajev, ki pa datirajo iz novejšega časa, ko se je na trgu zopet pojavila zelo slaba moka in kakor čujemo iz dobro poučenih krogov, so včeraj na glavnem kolodvoru zopet odkrili dva vagona same graščice, o tej graščici teče preiskava.

Po svetu.

— Dr. Robert Patai, bivši predsednik bivšega avstrijskega parlamenta, je 30. septembra zjutraj umrl na Dunaju. Patai je bil 75 let star.

— **Kaznovanje bolgarskih vojnih krivcev.** Sofijski list »Zarja« poroča, da bo po naredbi glede kaznovanja krivcev narodne katastrofe poklicanih pred sodišče na razgovor več bolgarskih višjih uradnikov zaradi zločinov v okupirani Srbiji.

— **V Avezzanu (Italija)** je neurje uničilo zaštna stanovanja prebivalcev, ki so vsled zadnjega potresa brez strehe.

Sport.

Občinstvo ponovno opozarjamo, da se drži reda pri avtomobilni vožnji, ki pelje skozi Ljubljano po glavni cesti do Tržina, od tam na Kamnik, potem na Gornji grad, Mozirje, Vransko in po glavni cesti nazaj v Ljubljano. Vsi vozniki in kolesarji naj se drže strogo leve strani ceste, med tem ko se občinstvo naproša, da hodi skrajno le ob kraju ceste, t. j. po hodnikih. Opozarjamo, da to ni nikaka dirka, temveč le tekma na tehnično usposobljenje avtomobila in avtomobilnega sportnika. Isto tako prosimo ljubljansko občinstvo, da se pri distančnem maršu drži izdanih navodil in da ne zapira cest ter hodi v času od 9. do pol 10. ure le po trotoarju.

Regata. V nedeljo popoldan ob 2. uri je na Ljubljanski regati, povsem nova sportna tekma za Ljubljano, na kar občinstvo še posebej opozarjamo.

V soboto ob 16. uri je na prostoru S. K. Ilirija nogometna tekma med kombiniranim moštvom.

Društvene vesti.

Društvo drž. varnostne straže, dektivov, policijskih uradnikov ter pisarniških pomožnih moči za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, priredi dne 2. oktobra 1920 v veliki dvorani in posttranskih prostorih hotela »Union« I. zabavni večer s sodelovanjem vojaške godbe, članov kr. opere in drame in pevskega društva »Kra-kovo Trnovo« itd.

Pred volitvami.

Volilni red za ustavotvorno skupščino (konstituantno).

24. Opravilo volilnega odbora dan pred volitvami

Dan pred volitvami, to je v soboto 27. novembra ob 3. popoldne se zbere volilni odbor v poslopiu, kjer se bo vršilo glasovanje. Tu prevzame od županstva volilne skrinice in zabojčke za volilnimi krogljicami, dalje po en izvod kandidat-ske liste vseh strank, ki se udeležijo volitev. Tudi dobi potrebne knjige za pisanje zapisnika in vpisovanje volilcev, ki bodo prišli volit.

Volilni odbor se na to prepriča, ali so volilne skrinice prazne in v popolnem redu. Potem postavi skrinice na mizo po vrsti tako da pride na prvo mesto skrinica z najnižjo številko, na to zapečati vse skrinice in jih zaklene s tremi ključi, od katerih vzame enega predsednik, enega občinski odbornik, ki je član volilnega odbora, enega na predstavnik one stranke, za katero je določena dotična skrinica.

O vsem tem opravi sestavilo zapisnik, potem zapuste volilni prostor, ga zaklenejo in zapečatijo vrata ter postavijo stražo, ki ima neprestano stražiti volilno poslopje do začetka volitev drugega dne.

25. Kako se prične volitev

V nedeljo, 28. novembra ob 7. uri zjutraj se zbere volilni odbor v volilnem poslopiu odpre glasovalno sobo, odklene in odpečati skrinice, se prepriča, da so skrinice, zabojčki s krogljicami in vse drugo v redu. O tem se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo vsi člani volilnega odbora.

Na to se prične oddajanje glasov. Volilci morajo prihajati v sobo posamezno ali po več skupaj. Nikdar ih pa ni smetiti v sobo no več kakor no pet skupaj.

26. Kako se voli?

Vsak volilec, ko stoji v glasovalno sobo pove na glas, da ga lahko vsi slišijo ime, priimek in svoj poklic. Volilni odbor se mora na to prepričati, ali je vpisan v volilni imenik. Ako volilec noben član volilnega odbora ne pozna, se napravi zapisnik, v katerem se zabeleži njegov osebni popis. Na zahtevo volilnega odbora mora tak neznan volilec predložiti dokazila, da je res on dotična oseba, ki je vpisana v volilni imenik. Za taka dokazila morejo služiti javne listine ali dokumenti, kakor n. pr. rojstni list, domovnica, delavska knjižica, legitimacija, potni list itd. V mestih, kjer je veliko volilcev, je previdno, da volilec vzame s seboj na volišče take dokumente, da on potrebi do kaže svojo identiteto.

Ako obstoji dvom o identiteti volileca, odloči volilni odbor z večino glasov o tem ali naj se tak volilec pripusti k glasovanju ali ne.

Na to razloži predsednik ali en član volilnega odbora volilcu, katero kandidatno listo predstavlja posamezne skrinice. Predstavnik vsake stranke ali njegov namestnik ima pravico povedati volilcu, kateri politični stranki pripada ta ali ona skrinica.

Na vsaki skrinici je nalepljena tudi kandidatna lista dotične stranke.

Predsednik izroči na to volilcu eno krogljico, ki jo volilec vzame v desno roko, potem gre od skrinice do skrinice, vtakne zaerto desno roko v vsako skrinico in izpusti krogljico v ono skrinico, ki pripada njegovim stranki.

Ko potegne roko iz zadnje skrinice to odpre, da lahko vsakdo vidi, da je glasoval in da nima več krogljice. Na to zapusti volilni prostor.

Onemu, ki je vpisan v volilni imenik, ne sme volilni odbor pod nobenim pogojem zabraniti, da ne bi glasoval.

Kdor bi zaradi kake hiše (na primer, ako nima desne roke) ne mogel tako glasovati, kakor je zgoraj povedano, privleče s seboj pooblaščenca, da namesto nje odda glas.

Sodrugom na Kranjskem!

Vse donise in oblake zaradi predstoležnih volitev je naslovljati na Volilni odbor za Kranjsko v Ljubljani, Knaflijeva ulica št. 4.

Ko prečitete »Naprej«, ga oddajte Vašim prijateljem!

Kulturni vestnik.

Dramatični odsek »Svobode«. Vprizori v nedeljo, dne 3. oktobra v Travnovi dvorani na Glinah drama v treh dejanjih: »Kralj na Betanjevi«, spisal Ivan Cankar. Vstopnice se dobe v prodajalni konzumnega društva na Glinah in v tajništvo »Svobode«. Opozarjamo tudi na to, da mladina pod 14. letom nima dostopa k dramatični predstavi. Za mladino se bodo vršile posebne predstave pozneje ob nedeljah popoldne.

D. N. Tolstoj.

Moški in ženska.

(Poslovenil Fran Pogačnik.)

(Dalje.)

Kristus ni zastojal hvaliti otrok, ko je dojal, da je njih nebeško kraljestvo, da je to, kar je medrim skrito, njim očito. Mi vemo tudi sami, ako bi ne bilo otrok, ako bi se ne rodili vedno iznova otroci, da bi ne bilo tudi naše na carstvo božje na zemlji. Le v njih je vse upanje. Mi smo že omadeževani in težko nam je, se očistiti; v vsakem novem pokolenju, v vsaki družini pa se nahajajo nove, nedotčene, čiste duše, ki morejo tako ostati. Motna in umazana je reka, a vanjo se izliva mnogo čistih studencev in nadejati se je, da se voda izčisti.

To vprašanje je važno in rad razmišljam o njem. Vem samo eno, da sta enako neprimerna in grešna poboto ljubovanje in skopjenie. A drugo, skopjenie, je sabše. V ljubovanju ni napuha, nego sramežljivost, skopjenie pa ne pozna sramu, oni se celo hvalijo, da so na mah prekršili božji zakon, da ne zapadejo izkušnjam in se jim ni treba bediti. Svoje srce je treba skopiti, tedaj ne bo potrebe zunanjega skopjenja, ki ne reši nikogar izkušnjam. Ljudje se motijo zato, ker se ne sme v srcu uničiti samo polnosti, treba je uničiti vso poželjivost, treba je vzljubiti Boga tako, da sovražimo vse prelesti sveta, a to je dolga pot. Dozdeva se nam, da se hočemo rešiti ljudje tega najočnejšega in najostudnejšega greha po najkrajši poti, napaka tiči v tem, da po tej kratki poti čisto nikamor ne pridemo, razen v blato.

Spolni nagon je stremjenje, ako že ne izpolniti vsega zakona, vendar zagotoviti svojim potomcem možnost, da ga izpolnijo. Resničnost tega se potrjuje tudi na posameznih osebah. Čim bolj se človek približuje izpolnjenju zakona, tem bolj se obrača od spolne strasti in narobe.

Kakor se človek zaeno z vsemi živalmi pokorava zakonom boja za obstanek, tako je kot žival podvržen tudi zakonom spolnega razmnoževanja. A človek, kot človek, nosi v sebi drugi zakon, nasproten boju, zakon ljubezni, in nasproten spolnemu občejanju v svrhu zaroda, zakon čistosti.

Po cerkveni veri mora nastopiti konec sveta. Tudi znanost nas uči, da mora prejenjati človeško življenje na zemlji kakor tudi sama zemlja. Čemu tedaj ljudi tako vznemirja, da tudi nprstveno, dobro živ-

ljenje privede do konca človeškega rodu? Mogoče se to stinja. V pravih šakerjev*) slove: »Čemu bi se ljudje z vzdržnostjo ne rešili nasilne smrti?« Prekasno!

Herschel je sestavil način, iz katerega izhaja, da bi, ako bi se človeštvo vsakih 50 let podvojevalo, kakor sedaj, računajoč 7000 let od prvega človeškega para, bilo sedaj toliko ljudi, da bi ako bi jih postavili drugega vrh drugega, ne le dosegli do sonca, nego za 27 krat presegali to razdaljo. Kaj sklepamo iz tega?

Le dva zaključka sta: ali dopustiti in želiti si kuge, vojne, ali stremeti po spolni čistosti. Le stremjenje po čistosti more napraviti ravnesje. — Zanimiva bi bila statistika vojne, kuge in spolne vzdržnosti. Gotovo stoji v obrat-

*) verska ločina.

nem razmerju, to je, čim manj je kvarljivih pogojev, tem več je vzdržnosti: drugo spravlja drugo v ravnesje.

Drugi, nehoti se pojavljajo zaključek, ki ga še ne morem jasno obrazložiti, je ta, da je umstvena skrb, preudarjanje o skrajšanju ljudskega življenja, nepravilna. Pravilna je le ljubezen; ljubezen pa ne obstoji sama zase, nego je vedno združena s čistostjo. Predstavite si človeka, ki bi plodil otroke in hkrati skrbel, kako bi jim skrajšal življenje. Obe deli skupaj sta nesmiselnaj. V takem slučaju bi bilo pravilno, enega roditi, ali vsaj enega ubiti. Modro je eno: bodite popolni, kakor vaš Oče! Popolnost pa je v čistosti in potem v ljubezni. (Dalje pril.)

Izdajatelj: Ivan Mišnar.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

Proda se volnena suknja, 8 dni ideča ura in 1 damski klobuk. Poizve se pri vratarju „Hotel Tratinik“, Sv. Petra cesta 25.

Mehlovano soho, če mogoče s prostim razsvetljavo, išče urednik „Napreja“. Cenj, ponudbe na uredništvo tega lista.

Službe išče izkušen ključavničar, strojni in strojevodja, ki je zmožen upravljati tudi službo delovodje. Vzame le stalno službo, in sicer najraje pri kakšnem večjem podjetju. Ponudbe pod „štev. 120“ pošto ležeče Hrastnik.

Išče se krojač, kot namestnik mojstra, več nekoliko urezovanja, voljan pa privaditi se temeljitosti. Dober poznavalec vsakega krojaškega dela in predvsem popolnoma zanesljiv. Naslov pod št. „87“ pri upravi Napreja.

Na tuzemskih posestvih „Bleiberger Bergwerks-Union“ na Koroškem se razpisuje služba samostojnega gozdarja.

Prošnje opremljene z dokazili (prepiši) o sposobnosti, državljanstvu, o jezikovnem znanju naj se vložijo do dne 15. okt. t. l. pri državnem nadzorništvu in upravitelstvu v Mežli, železniška postaja Prevalje, Koroško.

Petrolejske vrče in zaboje

kupujemo (zabo) z dvema vrčema) po K 53.—

posamezne vrče po K 22.—

franko postaja odposiljatelj. Hrovat & Komp. Ljubljana. Poleg realne.

Modni salon
Stuchly - Maške
Ljubljana
Zidovska ul. 3 Dvorski trg 1
Priporočam veliko izbiro naj-novejših svetlih klobukov, čepic in slamnikov za dame in dečke.
Popravila točno in ceno.
Zalim klobuki vedno v zalogi.
289

Premogovnik Stari Trg pri Slovenjem Gradcu potrebuje za svoj obrat

ključavničarja,
ki mora znati tudi kovaška dela ter
3 izkušene kurjače.

Nastop služb 15. oktobra 1920. Vpraša naj se pri gorenjem premogovniku.

Po zelo znižani ceni novoz

Dvokolesa,

plašči, zračnice, živalski stroji in vsakovrstni deli, karbitne svetilke, gorilci itd. Sprejmejo se v popravilo dvokolesa in razni stroji.

F. PATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

Občno konsumno društvo v Trbovljah.**Vabilo**

na

redni občni zbor

ki se vrši

v petek 10. oktobra 1920 ob 4. uri popoldne v prostorih „Delavskega doma“ v Trbovljah.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o prebitku.
5. Volitev predstojništva, treh članov nadzorstva ter dveh namestnikov.
6. Sprememba pravil § 56.
7. Revizijsko poročilo.
8. Predlogi in nasveti.

Za nadzorstvo:

August Tratnik.

Naročajte „NAPREJ“.**Naročite!**

V teku 10. dni prispe večja množina **čežnih plaščev** v vseh številkah od 44—56 in raznih oblikah za dame in gospode. — Izdelek in kakovost švicarska v ceni od K 900.— do K 1050.— za komad. — Zajamčeno nepremočljivost! — Naročila sprejema: Prva kranjska razpošiljalna

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorski trg št. 3.

Pri poštnih naročilih zadostuje samo navedba številke.

Sodrug, pozor!

Kupujte Vaše potrebščine v novo ustanovljeni

trgovini pri Špornu

hiša v Petelinovi Vasi za Šontajzom v Trbovljah.

Svoji k svojim!

Za obilen poset se priporoča

Albert Hribar.

Zopet
ogromno pošiljatev manufaktur naravnost iz inozemstva je prešla v trdka R. Stermecki v Celju, in sicer volne, čerjše, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, suknja kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klote, cvilna, robcev, svilne in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskim množinah po čudovito nizkih cenah. Razentega, vedno velika zaloga lastnega izdelka: suknj, predpasnikov, bluz, kral, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.
Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v I. nadstropju
VELETRGOVINA Razpošiljalna R. STRMECKI CELJE ST. 314, Slovenija.

KAVARNA
LEON Stari trg 30.
Kavarno sva na novo elegantno opremlila ter se priporočava za obilen poset. Na razpolago električni klavir. Z veselošolovanjem. Leo in Fani Pogačnik.

STAMPILJE
iz kavčuka
Ciril Sitar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13.

Na novo opremljena
KAVARNA ZALAZNIK
zopet otvorjena.

Za obilen obisk se priporoča **Jakob Zalaznik.**

Poštni čekovni račun št. 10.582.

Telefon interurban št. 178.

Konsum. društvo za Slovenijo

sprejema v svojem hranilnem oddelku

hranilne vloge

in jih obrestuje po čistih

4%

Večje hranilne vloge (nad tisoč kren), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge čele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih

4 1/2%

Za vernost hranilnih vlog jamči blagovna zaloga, ki znaša po polletni bilanci okrog **10 milijonov kren**, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad **2 milijone kren**, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Slovenijo, ki so:

1. V Spodnji Siški v Ljubljani.	13. Kranjska Gora.	25. Kamnik.
2. Na Glinah pri Ljubljani.	14. Mežakna.	26. Pragersko.
3. V Ljubljani, Bohoričeva ul.	15. Celje.	27. Krize pri Trzinu.
4. V Ljubljani, Sodna ulica.	16. Šoštanj.	28. Sv. Ana pri Trzinu.
5. V Ljubljani, Krakovski nasip	17. Guštanj, Koroško.	29. Gorje pri Biedu.
6. Rožna dolina (obč. Vič).	18. Prevalje.	30. Store pri Celju.
7. V Trzinu na Gorenjskem.	19. Mežica.	31. Pala nad Mariborom.
8. Na Savi (obč. Jesenice) Gor.	20. Crna L.	32. Ruše nad Mariborom.
9. Na Jesenicah (pri Ferjanu).	21. Crna II.	33. Pliberk, Koroško.
10. Koroška Bela-Javornik.	22. Maribor.	34. Rogaska Slatina.
11. Borovnica.	23. Litija.	35. Radeče-Zidanmost.
12. Radovljica.	24. St. Lovrene na Poh.	36. Poljčane.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Slovenijo, ki je v Ljubljani, Spod. Siška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: **Ljubljana, poštni predal 13.**

Društvo ima na razpolago **pešne počitnice** s katerimi zamorejo vložniki **denarne pošiljate** pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.

Sodrug!**Zadružniki!****Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!****Nakupovalna zadruga**

za konzumne in produktivne zadruga in zavode

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Aleksandrova ulica št. 5

priporoča svojim članom

nakup najrazličnejšega blaga!